

หน้า 27

พัฒนาหนอนตายหายาก เป็นสมุนไพรฆ่าแมลง

ทวีศักดิ์ บัณฑิต

สมุนไพรรักษาโรคจากจะนำมาพัฒนาเป็นประโยชน์ต่อวงการแพทย์ไทยแล้ว ยังพบว่าสมุนไพรรักษาโรคอีกหลายชนิดที่นำมาเป็นประโยชน์ต่อวงการเกษตรไทยโดยเฉพาะสัปดาห์มากใช้เป็นสารป้องกันและกำจัดแมลงในการผลิตพืชปลอดสารพิษ ผลิตภัณฑ์จากสะเดานิยมใช้ทดแทนยาฆ่าแมลงที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอันตรายต่อเกษตรกรที่ฉีดพ่น ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมหรือแม้แต่โลดดินก็ใช้เป็นสารกำจัดศัตรูพืชที่มีความปลอดภัยแต่อาจจะมีจุดด้อยตรงที่ทำให้ปลาตาย ขณะนี้มีเรื่องที่น่าอินคือที่มีการพัฒนานำเอา "หนอนตายหยาก" (บางคนเรียก กระพืด, ปงข้าง, สลอคเชียงคำ, โป่งมดงาม) ซึ่งเป็นสมุนไพรรักษาโรคชนิดหนึ่ง นำรามาสกัดเป็นสารฆ่าพวกเห็บและหมัด โดยเฉพาะในการฉีดพ่นในฟาร์มปศุสัตว์ รวมทั้งมีประสิทธิภาพ

ในการกำจัดแมลงศัตรูพืช อาทิ หนอนเกาะสมอ ผ้าย เพี้ยกระโดดสีน้ำตาล และศัตรูตระกูลไรต่าง ๆ

หนอนตายหยาก จัดเป็นไม้เถาเลื้อยลูกใช้รามาสกัดเป็นสารฆ่าแมลงได้ คุณวรพงษ์ บุญศรี เจ้าของสวนแสนรัก (อาณาจักรสมุนไพรร) อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ โทร. (01) 4486550 เป็นผู้หนึ่งที่พัฒนาสมุนไพรรักษาหนอนตายหยากมาใช้ในวงการเกษตรเพื่อทดแทนยาฆ่าแมลงโดยมีจุดประสงค์ที่จะให้คนไทยได้บริโภคพืชที่ปลอดสารพิษ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน หนอนตายหยากจัดเป็นไม้เถาเลื้อยที่มีความสูงประมาณครึ่งเมตร ขึ้นตามป่าร้อนชื้นทั่วไป ในอดีตพบมากในป่าภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะของรากเป็นรูปกระสวยออกเป็นกระจุกคล้ายกับกระชาย ในตำรายาไทยระบุสรรพคุณไว้ชัดเจนว่า ใช้รากของหนอนตายหยากทุบหมักน้ำ ใช้ส่วนน้ำเป็นยาฆ่าหนอนและฆ่าเห็บเหา แต่ขณะนี้ในธรรมชาติเหลือต้นหนอนตายหยากน้อยมาก คุณวรพงษ์ สามารถนำมาพัฒนาปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจเหมือนพืชเกษตรทั่วไปได้ สำหรับการปลูก ถ้าปลูกแบบชาวบ้านก็จะยกเอาทั้งหัวไปปลูกเหมือนกับการปลูกกระชาย แต่ถ้าใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่จะเอาตาที่เจริญพันธุ์ไปทำการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยใช้ระยะปลูกระหว่างกอประมาณ 50 เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว 1 เมตร ถ้าปลูกในที่โล่งแจ้งแนะนำให้ใช้ตาข่ายพรางแสงด้วยจะเจริญเติบโตค่อนข้างดี ตั้งแต่เริ่มปลูกหนอนตายหยากใช้เวลาประมาณ 1

ปีครึ่ง สามารถเก็บรากสดส่งขายได้

ผลผลิตต่อไร่ของหนอนตายหยาก 3,000 กิโลกรัม ขายหัวสดได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 20 บาท คุณวรพงษ์ นอกจากจะปลูกหนอนตายหยากของตนเองแล้วยังได้ทำการส่งเสริมให้ชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงจำนวน 300 คน ปลูกด้วยในพื้นที่รวมทั้งสิ้นกว่า 100 ไร่ โดยรับซื้อหัวสด (ราก) ของหนอนตายหยากจากชาวบ้านในราคา กิโลกรัมละ 20 บาท โดยปกติแล้วต้นหนอนตายหยากที่มีการดูแลรักษาดีพอประมาณในพื้นที่ปลูก 1 ไร่ จะได้ผลผลิตหัวสด (ราก) ประมาณ 3,000 กิโลกรัม (3 ตัน) สารเคมีที่มีฤทธิ์ในการฆ่าจะสะสมอยู่ที่รากและเมื่อนำเอาหัวสดไปสกัดเป็นน้ำยาเพื่อใช้ฉีดพ่นฆ่าแมลงจะได้อัตราน้ำยาต่อหัวสด 1:10 กล่าวคือ ปริมาณหัวสด 3,000 กิโลกรัม จะผลิตเป็นน้ำยาได้ประมาณ 300 ลิตร ปัจจุบันมีข้อมูลที่น่าสนใจว่าประเทศสวีเดนแลนด์ได้มีการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากหนอนตายหยากเฉลี่ย

เดือนละประมาณ 3,000-4,000 ลิตร โดยนำเอาไปฉีดพ่นฆ่าเห็บหมัด ไร และแมลงศัตรูอื่น ๆ ในฟาร์มปศุสัตว์หลายแห่งในประเทศสวีเดนแลนด์ ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ สำหรับการนำเอาน้ำยาหนอนตายหยากมาใช้ในการป้องกันและกำจัด

แมลงและไรศัตรูพืช แนะนำให้ใช้น้ำยาหนอนตายหยากอัตรา 40 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร และมีประสิทธิภาพในการควบคุมแมลงและไรได้นานประมาณ 7-15 วัน จัดเป็นสารฆ่าแมลงชนิดดูดตัวตายที่ค่อนข้างมีความปลอดภัยต่อผู้ฉีด ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ราคาขายถึงเกษตรกรเฉลี่ยขวดละประมาณ 300 บาท (ขนาดบรรจุ 500 ซีซี) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับราคาสารสกัดจากสะเดาจะมีราคาถูกกว่า หนอนตายหยากนับเป็นสมุนไพรรักษาโรคชนิดหนึ่งที่จะเป็นอีกแนวทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรไทยในการผลิตพืชปลอดสารพิษ.

